

Brusel 12. června 2024
(OR. en)

10805/24

Interinstitucionální spis:
2023/0463(COD)

AG 119
JAI 965
FREMP 289
DISINFO 89
HYBRID 96
MI 581
DATAPROTECT 236
AUDIO 70
CONSOM 213
TELECOM 206
CODEC 1453

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	16889/23 +ADD1, 10266/24
Předmět:	Návrh směrnice týkající se transparentnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí – politická rozprava

I. ÚVOD

1. Dne 12. prosince 2023 přijala Komise balíček opatření na obranu demokracie. Jeho součástí jsou:
 - i. sdělení Komise o obraně demokracie¹;
 - ii. návrh nové směrnice týkající se transparentnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí² (dále jen „navrhovaná směrnice“);
 - iii. návrh nařízení, kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 a (EU) 2018/1724³, který doprovází navrhovanou směrnicí;

¹ Dokumenty 16935/23 + ADD 1.

² Dokumenty 16889/23 + ADD 1 + ADD 2.

- iv. posouzení dopadů⁴ doprovázející oba legislativní návrhy uvedené v bodech ii) a iii);
 - v. doporučení Komise o inkluzivních a odolných volebních procesech v Unii a o posílení evropského charakteru a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu⁵;
 - vi. doporučení Komise o podpoře zapojení a účinné účasti občanů a organizací občanské společnosti v procesech tvorby veřejných politik⁶.
2. V Evropském parlamentu je hlavním příslušným výborem Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO). Zpravodajem byl jmenován Pablo ARIAS ECHEVERRIA (PPE, Španělsko). Práce v rámci Evropského parlamentu dosud probíhá.
3. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko⁷ dne 24. dubna 2024.
4. Dne 8. února 2024 se Výbor stálých zástupců (část II) dohodl na nepovinné konzultaci⁸ Výboru regionů. Výbor regionů přijal stanovisko⁹ dne 17. dubna 2024.

³ Dokument 17076/23.

⁴ Dokumenty 16889/23 + ADD 3 + ADD 4 a 17076/23 + ADD 1 + ADD 2.

⁵ Dokument 7434/24.

⁶ Dokument 7433/24.

⁷ Dokument 9738/24.

⁸ Dokument 6003/24.

⁹ Dokument 10327/24.

II. PRÁCE V RÁMCI RADY

5. Hlavní složky balíčku, včetně navrhované směrnice a posouzení dopadů, které ji doprovází, Komise prezentovala na zasedání Pracovní skupiny pro obecné záležitosti konaném dne 9. ledna 2024; obě uvedená doporučení pak představila na zasedání téže pracovní skupiny konaném dne 11. ledna 2024.
6. Na základě pracovního dokumentu předsednictví¹⁰ vedli ministři o balíčku opatření na obranu demokracie, včetně navrhované směrnice, politickou rozpravu na zasedání Rady pro obecné záležitosti konaném dne 29. ledna 2024.
7. Na tomto základě dokončila Pracovní skupina pro obecné záležitosti první posouzení navrhované směrnice, včetně výměny informací o praktických aspektech navrhované směrnice a rejstříku transparentnosti EU. Některé delegace se rovněž podělily o informace o svých stávajících i připravovaných vnitrostátních rejstřících / právních předpisech.
8. Předsednictví na základě jednání na úrovni Pracovní skupiny pro obecné záležitosti a neformálních konzultací určilo následující klíčové politické otázky, které byly postoupeny Výboru stálých zástupců, aby poskytl pokyny pro další práci:
 - i. rozsah působnosti a cíle;
 - ii. úroveň harmonizace a
 - iii. rejstříky.
9. Právní služba Rady vydala k právnímu základu návrhu písemné stanovisko¹¹ dne 25. dubna 2024.

¹⁰ Dokument 5428/24.

¹¹ Dokument 9328/24.

III. AKTUÁLNÍ STAV

10. Výbor stálých zástupců jednal o klíčových politických otázkách uvedených v bodě 8 výše na zasedání konaném dne 29. května 2024, a to na základě poznámky¹², v níž jsou uvedeny klíčové oblasti, které vyžadují pokyny pro další práci, a otázky, které je třeba řešit.
11. Na tomto základě předsednictví vypracovalo následující operativní závěry s cílem poskytnout pokyny pro další práci na třech klíčových politických otázkách uvedených v bodě 8 výše:
12. Pokud jde o rozsah působnosti a cíle:
 - i. Článek 114 SFEU poskytuje pro navrhovanou směrnici vhodný právní základ.
 - ii. Proto musí být zachována vazba na hospodářské činnosti a navrhovaná směrnice by se měla vztahovat na činnosti v oblasti zastupování zájmů zahrnující služby zastupování zájmů a činnosti v oblasti zastupování zájmů, „*které jsou spojeny s činnostmi hospodářské povahy nebo je nahrazují, a jsou tudíž srovnatelné se službou zastupování zájmů*“ (čl. 3 odst. 1 písm. b) navrhované směrnice).
 - iii. Navrhovaná směrnice by se měla vztahovat na subjekty vykonávající činnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí.
 - iv. Definice musí být jasné a založené na objektivních kritériích. Definice „činností v oblasti zastupování zájmů“ musí být spojena s přímou komunikací (ústní i písemnou) s veřejnými činiteli nebo orgány.

¹² Dokument 10266/24.

13. Pokud jde o úroveň harmonizace:

- i. V různých ustanoveních navrhované směrnice je třeba zavést větší pružnost, aby se zohlednily vnitrostátní specifika a přístupy a aby bylo v případě potřeby možné zavést přísnější vnitrostátní opatření, například pokud jde o ustanovení o příslušných orgánech a orgánech dozoru nebo o ustanovení o sankcích.
- ii. Uznává se, že v zájmu zajištění účinného a bezproblémového provádění navrhované směrnice mohou některá ustanovení vyžadovat přiměřenou úroveň harmonizace. Tato harmonizace by se měla vztahovat i na některé aspekty vnitrostátních rejstříků, jako jsou poskytované informace a přeshraniční spolupráce.

14. Pokud jde o rejstříky:

- i. Rejstříky by měly být vedeny na vnitrostátní úrovni, případně se zakládat na společné architektuře, a měly by být propojeny prostřednictvím portálu na úrovni EU.
- ii. Ačkoli tato funkce vyžaduje určitou úroveň harmonizace, členské státy by měly mít možnost shromažďovat další informace, pokud to budou považovat za nezbytné.

15. Předsednictví dále uvedlo, že všechny delegace i nadále zjevně znepokojuje riziko zahraničního vměšování do našich demokratických procesů. Ačkoli všechny delegace souhlasí s tím, že navrhovaná směrnice může přispět k řešení tohoto rizika, vyvstaly rovněž obavy ohledně rizika stigmatizace občanské společnosti a ohledně dopadu, který navrhovaná směrnice může mít na některé základní svobody, zejména na svobodu projevu a sdužování.

IV. ZÁVĚRY

16. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se ministři vyzývají, aby na zasedání Rady pro obecné záležitosti konané dne 25. června uspořádali politickou rozpravu na základě diskusního dokumentu předsednictví obsaženého v příloze této poznámky a zabývali se otázkami v ní uvedenými.
-

Návrh směrnice týkající se transparentnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí

Zasedání Rady pro obecné záležitosti dne 25. června 2024

Diskusní dokument předsednictví

Souvislosti

Riziko zahraničního vměšování do procesů tvorby veřejných politik vzbuzuje u všech členských států stále větší obavy. V posledních letech EU k jeho řešení a potírání vyvinula širokou škálu nástrojů. V rámci tohoto úsilí je nyní důležité vypracovat k zastupování zájmů jménem třetích zemí evropský přístup, který bude v souladu s hodnotami EU.

Hlavním cílem navrhované směrnice je přispět k řádnému fungování vnitřního trhu s činnostmi v oblasti zastupování zájmů prováděnými jménem třetích zemí, a to při plném dodržování základních práv a demokratických zásad, hodnot a svobod. Navrhuje se dosáhnout toho zavedením požadavků na transparentnost a odpovědnost, které se vztahují pouze na subjekty vykonávající činnosti zastupování zájmů jménem třetích zemí. Jinými slovy, tyto požadavky se nevztahují na subjekty, které dostávají finanční podporu ze třetích zemí na účely, jež s činnostmi v oblasti zastupování zájmů nesouvisejí.

Navrhovaná směrnice se navíc zaměřuje na transparentnost a nemá za cíl negativně označovat činnosti konkrétních subjektů (stigmatizace) ani omezovat občanský prostor a svobodu projevu a sdužování. Kromě toho se jí nezakazuje žádný druh činnosti ani nevyžaduje transparentnost zahraničního financování, které nesouvisí s činnostmi v oblasti zastupování zájmů.

Navzdory výše uvedeným zárukám obsaženým v navrhované směrnici však přetrvávají obavy ohledně možných nezamýšlených rizik stigmatizace subjektů, včetně organizací občanské společnosti, a možných omezení svobody projevu a sdružování, která by mohla vyplynout z jejího provádění.

Ačkoli je tedy v reakci na obavy ohledně demokracie v dnešním geopolitickém prostředí legitimní usilovat o transparentnost a odpovědnost, veškeré prostředky k dosažení těchto cílů musí být účinné a zároveň musí přispívat k podpoře občanského prostoru.

Otázky pro ministry

Pokud jde o klíčové oblasti navrhované směrnice, které vyžadují další pokyny, zdá se, že operativní závěry týkající se rozsahu působnosti a cílů, úrovně harmonizace a rejstříků jsou realizovatelné.

Zároveň je zásadní, aby opatření EU byla přiměřená a nastolila správnou rovnováhu mezi požadavky na transparentnost/odpovědnost na jedné straně a ochranou svobody projevu a sdružování na straně druhé. Je rovněž třeba zavést dostatečné záruky, aby byla zajištěna ochrana těchto svobod a aby se zabránilo stigmatizaci subjektů, na něž se vztahují.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti a na operativní závěry uvedené v části III této poznámky se ministři vyzývají, aby odpověděli na následující otázky:

- 1. Souhlasíte s tím, že operativní závěry uvedené v bodech 12 až 14 této poznámky poskytují dobrý základ pro další práci na navrhované směrnici na technické úrovni?***
- 2. Považujete záruky proti stigmatizaci a na ochranu svobod uvedené v navrhované směrnici za dostatečné? Pokud ne, jaké další záruky by podle vás měly být zahrnuty? Existují podle vás jiné způsoby podpory občanského prostoru, které by mohly navrhovaný nástroj doplnit?***